

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 31471/2023
18.01.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босилковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Радославе Мађаров и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Јанковић адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Високи савет судства – Привредни суд у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде материјалне штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж рр1 321/23 од 24.08.2023. године, у седници већа одржаној дана 18.01.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж рр1 321/23 од 24.08.2023. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужене изјављена против пресуде Вишег суда у Београду Гж рр1 321/23 од 24.08.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду Гж рр1 321/23 од 24.08.2023. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе странака и потврђена пресуда Другог основног суда у Београду Прр1 152/22 од 05.04.2023. године којом је делимично усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да због повреде права на суђење у разумном року исплати тужиљи накнаду имовинске штете у износу од 1.139,10 динара са законском затезном каматом од 02.08.2022. године до исплате; одбијен тужбени захтев у делу којим је тужиља тражила исплату законске затезне камате на досуђени износ од 1.139,10 динара за период од 04.01.2002. године до 02.08.2022. године; обавезана тужена да накнади тужиљи трошкове парничног поступка у износу од 39.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, благовремено изјавила ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, о посебној ревизији тужене у овом спору није потребно одлучивати ради уједначавања судске праксе или новог тумачења права.

Предмет спора је захтев тужиље за накнаду имовинске штете проузроковане повредом права на суђење у разумном року у стечајном поступку.

Одредбом члана 31. став 1. Закона о заштити права на суђење у разумном року прописано је да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, у року од 1 године од дана када је стекла право на правично задовољење. Према ставу трећем те одредбе, одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна.

Редовни судови у споровима за накнаду имовинске штете, настале због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа, која су без њихове кривице остала неизмирена и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, следе правне ставове изражене у одлукама Уставног суда и Европског суда за људска права. Према ставовима тих судова, успостављена је директна одговорност државе за обавезе привредних друштава која не уживају довољну институционалну и оперативну независност од државе, и то без утврђивања узрочно-последичне везе између повреде права на суђење у разумном року и настале штете. Тај став садржан је и у Закључку Врховног касационог суда од 02.11.2018. године, донетом у поступку решавања спорног правног питања Спп 6/2016, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року. Узрочно-последична веза између повреде права на суђење у разумном року и настале имовинске штете нужно се мора утврђивати у случају када ненаплаћено потраживање не потиче из радног односа, као и у случајевима када то потраживање постоји према извршном, односно стечајном дужнику које није основано на бази друштвеног или државног капитала (допуна Закључка од 02.11.2018. године, усвојена на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 27.09.2019. године).

У конкретном случају, тужиљино потраживање потиче из радног односа са стечајним дужником „Беобанка“ а.д. Београд, које у потраживаном износу није наплаћено у стечајном поступку, а решењем стечајног суда је утврђено да је тужиљи у том поступку повређено право на суђење у разумном року. Стечајни дужник је привредни субјект који је у време настанка тужиљиног потраживања пословао са државним капиталом, због чега је тужена држава директно одговорна за штету изазвану повредом права на суђење у разумном року.

У стечајном поступку тужиљи је признато новчано потраживање само у висини главног дуга, без обрачунате и приписане затезне камате. Зато су за дозвољеност посебне ревизије тужене ирелевантни наводи да није утврђена структура тужиљиног потраживања, односно да ли је у исто урачуната законска камата и по којој методи је обрачуната.

Из наведених разлога, с обзиром да у овом спору нема правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, на основу члана 404. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Према одредби члана 479. став 6. ЗПП, против одлуке другостепеног суда у поступку у спору мале вредности ревизија није дозвољена, због чега је на основу члана 413. тог закона одлучено као у другом ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић